

Baruch Taub <baruchtaub120@gmail.com>

PARASHAT BEHAALOTCHA 5782

1 message

Baruch Taub <baruchtaub120@gmail.com>
To: Rabbi Taub <baruchtaub120@gmail.com>

Fri, Jun 3, 2022 at 6:08 PM

1. במדבר פרשת בהעלותך פרק ט פסוק ו - ח, נ.

(ו) וַיְהִי אֲנֹשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְגַפְשׁ אֲלֵם וְלֹא יָקְלוּ לַעֲשֵׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לַפְּנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא
(ז) וַיֹּאמְרוּ הַקְּנִשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְגַפְשׁ אֲדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְּרִיב אֶת־קֶרְבָּן יְקוּקֵן בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
(ח) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעָה מֵה־יְצִיָּהוּ יְקוּקֵן לָכֶם: (פ)

2. אמת ליעקב במדבר פרשת בהעלותך פרק ט פסוק ח - נ

(ח) וַיֹּאמֶר לָהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעָה וְגו' (5)

פירש"י ז"ל: אמר להם עמדו ואשמעה כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו אשרי ילוד אשה שכך מובטח שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה עכ"ל. נראה שכאן ביארה לנו התורה את ההבדל היסודי שבין משה ובין שאר הנביאים, וכמבואר ברמב"ם (פ"ז מיוסוד התורה הל"ו) שרק משה רבינו זכה למדרגה זו בו יכול הוא לדבר עם השי"ת בכל עת שרוצה, אבל שאר הנביאים צריכים להמתין לשכינה שתשרה עליהם ואין זה תלוי בבקשתם וברצונם.

והנה בתמורה [דף ט"ז ע"א] איתא בזה"ל: בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן א"ל ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך א"ל רבי כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר לא כך כתבת בי ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל מיד תשש כחו של יהושע ונשתכחו ממנו ג' הלכות ונולדו לו ז' מאות ספיקות ועמדו כל ישראל להרגו אמר לו הקדוש ברוך הוא לומר לך אי אפשר וכו'. ויש להבין, הא לכאורה יהושע צדק בדבריו, ואילו היה יהושע אומר למשה - תלמידך אני, ומימך אני שותה, אמור נא לי מה שאני חסר, מה באמת היה משה אומר ליהושע - הא כבר מסר לו את כל התורה כולה?

אמנם נראה שאף שיהושע למד את כל התורה מפי משה, מכל מקום כלל אחד בהלכה לא למד ממנו, והיינו הכלל שמסרו לנו חז"ל [שבת דף קי"ב ע"ב]: אם הראשונים בני מלאכים או בני אנשים ואם ראשונים בני אנשים או כחמורים וכו', והיינו שכאן היה משה מלמדו הכלל הגדול של חתימת התקופות, ועכשיו כשהגיע זמנו של משה ליפטר לגן עדן נגמרה תקופת "משה קיבל תורה מסיני" ומתחילה תקופת "ונתנה ליהושע", והרי זה כבר תקופה חדשה וכבר חל הכלל של אם הראשונים בני מלאכים וכו'. וכדי להמחיש ולהדגיש לו הלימוד הזה, נשתכחו ממנו שלוש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספיקות, וכשביקש להחזירם אמר לו הקדוש ברוך הוא: לומר לך אי אפשר, כלומר עכשיו שנחתמה תקופת משה שוב תורה לאו בשמים היא ושוב אין אני יכול למסור לך ההלכות כל זמן שאתה מבקש, והיינו שמשה היה יכול לומר עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם, אבל יהושע כבר אינו יכול לעשות כן, והרי שוב אין הוא במדרגתו של משה.

3. במדבר פרשת בהעלותך פרק יב פסוק יא - יד.

(יא) וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנָי אֵל־נָא תִשֶׁת עֲלֵינוּ חֲטָאת אֲשֶׁר נִעַלְנוּ וְאַשֶׁר חֲטָאנוּ

(יב) אֵל־נָא תְהִי כַפַּת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אֱמוֹ וַיֹּאכַל חֹצֵי בָשָׂר

(יג) וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְקוּקֵן לֵאמֹר אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ

(יד) וַיֹּאמֶר יְקוּקֵן אֶל־מֹשֶׁה וְאֵבִיָּה יִרְק: ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים תסגרו למחנה ואסרו פאסר

4. אמת ליעקב במדבר פרשת בהעלותך פרק יב פסוק יד - יז

(יד) וַיֹּאמֶר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים

פירש"י ז"ל: ואם אביה הראה לה פנים זועפות הלא תכלם שבעת ימים קל וחומר לשכינה י"ד יום אלא דיו לבא מן הדין להיות כנדון לפיכך אף בחיפתו תסגר שבעת ימים עכ"ל. לכאורה למה היה לו להאריך ולבוא בדין ק"ל וחומר ודיו, ולמה לא אמר לו בפשוטו - תסגר שבעת ימים ואחר תאסף?

והנראה לי, דבאמת כתוב לעיל ויאמר אהרן אל משה בי אדוני אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו. ואח"כ כתוב: ויצעק משה אל ד' לאמר קל נא רפא נא לה, הרי שאהרן לא ביקש מחילה מהקב"ה אלא ממשה, והרי שהיו סבורין שהחטא מכיון שהוא בין אדם לחבירו אין להם רק לבקש מחילה בלבד, ומכיון שהתפלל משה אל ד' בעדה הרי לך הוכחה ברורה שמחל להם על כבודו. אבל הקדוש ברוך הוא חפץ להסביר כי גם לשכינה חטאו, ושיסוד בין אדם לחבירו הנהו באשר הנהו צלם אלקים, וכמו שביארתי לעיל בפרשת נח [ט' פ"ו] גבי רוצח דכתיב: שופך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלקים עשה את האדם, הרי דאפילו רציחה עצמה אמרה תורה שיסוד האיסור הוא מפני שבצלם אלקים ברא את האדם, וכיון שק חטאו לשכינה וצריך להמתין לפחות שבעת ימים. וכן הוא באמת בלשון הרע, שהוא לכאורה בין אדם לחבירו, ואעפ"כ אר"ל שהוא כנפסר בעיקר. וכן המעלים עיניו מן הצדקה הרי הוא כעבד עכו"ם, דאי אפשר להפליג בין אדם למקום אדם.. מבין אדם לחבירו, ודו"ק והבן שזה עיקר גדול

טמך הקב"ה על כלל ישראל שיקיימו תו"מ עד שלקח הנחלה משבט לוי, ואין זה רק על יחידים חסידים שבדור אלא על כל ישראל ממש, הוא משום שאהבת המצוות הי' גדול מאוד לדורות הראשונים והשתוללו בכל עוז ובכל ממונם להתחייב במצוות.

וזוהו גראה בטעם שתקנו לברך שיכנס לתורה ולמע"ט, שלכאורה ב"ה לתורה" כלול גם מע"ט, דעל מנת שלא לקיים נזח לו שגהפכה שלייתו על פניו, ובלא תורה אין ע"ה חסיד ולמה אמר תרווייהו. אלא שהוא ברכה לאהבת המצוות שיעשה מע"ט אף אלו שיכול ליפטר בדין כגון בתרומות ומעשרות, ובציצית ללבוש רק בגדים שפטורים מציצית וכדומה, שע"ו צריך ברכה מיוחדת שיכנס למע"ט מצד אהבת מצוות.

ש"ב. פרש"י ראוייה היתה פרשה זו ליאמר ע"י משה וכו' אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן. תמוה בשלמא בבנות צלפחד [להלן] כו [ה] השמיענו גדולתן, אבל הכא שלא פירש הקרא שמותיהן לא ידוע לנו מזה כלום מי הם הגדולים, וא"כ לאיזה צורך כתבה תורה זה. וצריך לומר שהוא ללמוד מזה גדל המבקש לעשות מצוה באהבה ראוי שתגתן המצוה על ידו, דהא כיון שלא בצטור לא היה להם משום מה לחשוש ומה איכפת להו מה שלא מקיימין כיון שלא בצטור, אלא הוא משום שרצו לקיים המצוה מצד אהבה וחביבות מצות ה'. ולכן לא נזכרו שמותיהן שאז היה מקום לומר שמפני גדלותן זכו שתאמר על ידן וכדאמרינן בבנות צלפחד שנתפרשו שמותיהן, אבל כיון שלא נתפרשו ולא ידוע לנו גדלותן חויגן שרק מצד רצונם לקיים המצוה זכו. ומוזה יש לנו ללמוד איך שצריך לקיים מצות ה' באהבה ושמחה, כי אף שאין שייך שתינתן על ידו, שכבר ניתנה כל התורה ע"י משה, מ"מ השכר הגדול שראוייה שתגתן על ידו הרי ראוי ליתן להם, ומשום כן יזכו שתינתן להם הבנת כל התורה.

לעבודת המקדש ולהורות המשפטים יש לכל אחד חלק בעבודתם, ולכן הם חביבים, עיין בספורנו.

למה נגרע לפלתי הקריב את קרבן ה' כמועדו [ט ז]. תמוה מאוד מה שכתב רש"י שהטמאים אמרו שיקריבו עליהם בכהנים טהורים ויאכלו טהורים, הא א"א זה דנקרב לטמאין פסול [פסחים סא א], ואף אם נימא שהיתה כוונתם לצרף עם טהורין והיה לטהורים ולטמאים, שכשר הקרבן, לא ירויחו כלום כי לא יוצאין הטמאים בוה. וצ"ל דבר חדש דאף שאין יוצאין מ"מ מצד אהבת המצוות הוא שצריך להשתתף עכ"פ — אף שלא יצא — אם א"א לו לקיים ממש, וכעין הא שעשה משה שהפריש שלש ערים אף שלא קיים את המצוה. אך ראיה משם ליכא משום דהתם עכ"פ נשאר מעשיו קיים, ואף שאפשר שהיו רשאים ישראל לשנות ולהפריש ערים אחרות מאחר שלא קלטו עדיין, מ"מ ידע שלא ישנו, אבל הכא חויגן שאף שלא יצאו כלום ידי חובתן אף למקצת, מ"מ יש לו להשתתף להיות קשור עם המצוה במה שאפשר. וכן בכותה האהבה דיהושע לתורה הבטיח לו השי"ת לא ימוש סה"ת הזה מפיד [יהושע א ה], היינו שנתברך שיוכל לעשות כאהבתו בלא מניעות ועיכובים מצד ענינים גשמיים, כהברכות דאם בחקותי שהוא לדברים גשמיים, שפי' הרמב"ם בהקדמתו למשניות שהוא שלא יהיה לו מניעות לעבודת השי"ת וללמוד התורה.

ומזה יש למילף לאחד שקשה לו לקיים איזה מצוה שמצד האהבה למצוה יראה לעסוק בה לכה"פ במה שאפשר, כגון שאסור לו לאכול כזית מרור יטעום מעט, וכן בכל מצוה, כגון מי שאסור לו לישב בסוכה יראה עכ"פ לעשות סוכה. וחויגן כמה היתה גדולה אהבת המצוות לישראל, שהשי"ת נתן מצות תרומות ומעשרות באופן שיכולו שלא להפריש לעולם בלא איסור כגון להכניס דרך גנות [כהברכות לה ב], ומ"מ

5